

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

Br. Dokumenta: 21.6.1-2017-08

IZVEŠTAJ REVIZIJE
O GODIŠNJIM FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA MINISTARSTVA
ŽIVOTNE SREDINE I PROSTORNOG PLANIRANJA
ZA GODINU ZAVRŠNO SA 31 DECEMBROM 2017

Priština, Jun 2018

Nacionalna Kancelarija Revizije Republike Kosovo je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole, koja prema Ustavu i zakonima zemlje uživa funkcionalnu, finansijsku i operativnu nezavisnost. Nacionalna Kancelarija Revizije obavlja revizije regularnosti i performanse i za svoj rad odgovara Skupštini Kosova.

Naša misija je da preko kvalitetnih revizija jačamo polaganje odgovornosti u javnoj upravi zarad korišćenje nacionalnih resursa na jedan efektivan, efikasan i ekonomičan način.

Mi obavljammo revizije u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije na javnom sektoru kao i sa najboljim evropskim praksama.

Izveštaji Nacionalne Kancelarije Revizije na direktan način promovišu polaganje odgovornosti javnih institucija pošto oni pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova i odigravamo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Generalni Revizor je odlučio o mišljenju revizije o Godišnjim Finansijskim Izveštajima Ministarstva Životne Sredine i Prostornog Planiranja u konsultaciji sa Pomoćnicom Generalnog Revizora Emine Fazliu, koja je nadgledala reviziju.

Izveštaj je rezultat revizije izvršene od strane Besa Morina (vođa tima) Fatlinda Podvorica i Aurora Morina (članovi tima) pod upravljanjem Rukovodioca Departmana Revizije Astrit Bllaca.

TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak	4
1 Delokrug i metodologija revizije	6
2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje	7
3 Finansijsko upravljanje i kontrola	10
4 Napredak u sprovođenju preporuka	22
5 Dobro upravljanje	23
Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR	26
Dodatak II: Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne i ranijih godina	29
Dodatak III: Pismo potvrđivanja	36

Opšti sažetak

Uvod

Ovaj izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu sa revizije Godišnjih finansijskih izveštaja Ministarstva Životne Sredine i Prostornog Planiranja za 2017 godinu, koja određuje Mišljenje koje je dato od strane Generalnog Revizora. Pregled finansijskih izveštaja za 2017 godinu je izvršen u skladu sa Međunarodnim standardima revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Naš pristup je uključio testiranja i procedure koje su bile potrebne da dođemo do mišljenja u vezi sa finansijskim izveštajima. Preduzeti pristup revizije je predstavljen u Spoljnom Planu Revizije, od datuma 29.09.2017.

Naša revizija se fokusira na:

Radnje koje su preduzete od strane Nacionalne Kancelarije Revizije za izvršenje revizije za 2017 godinu, određene su u zavisnosti kvaliteta unutrašnje kontrole sprovedene od strane menadžmenta Ministarstva Životne Sredine i Prostornog Planiranja.

Nacionalna Kancelarija Revizije ocenjuje visoki menadžment i osoblje Ministarstva, za saradnju tokom procesa revizije.

Mišljenje Generalnog Revizora

Ne modifikovano mišljenje sa Isticanjem Pitanja

Godišnji Finansijski Izveštaji za 2017 godinu *predstavljaju objektivnan i istinit prikaz* u svim materijalnim aspektima.

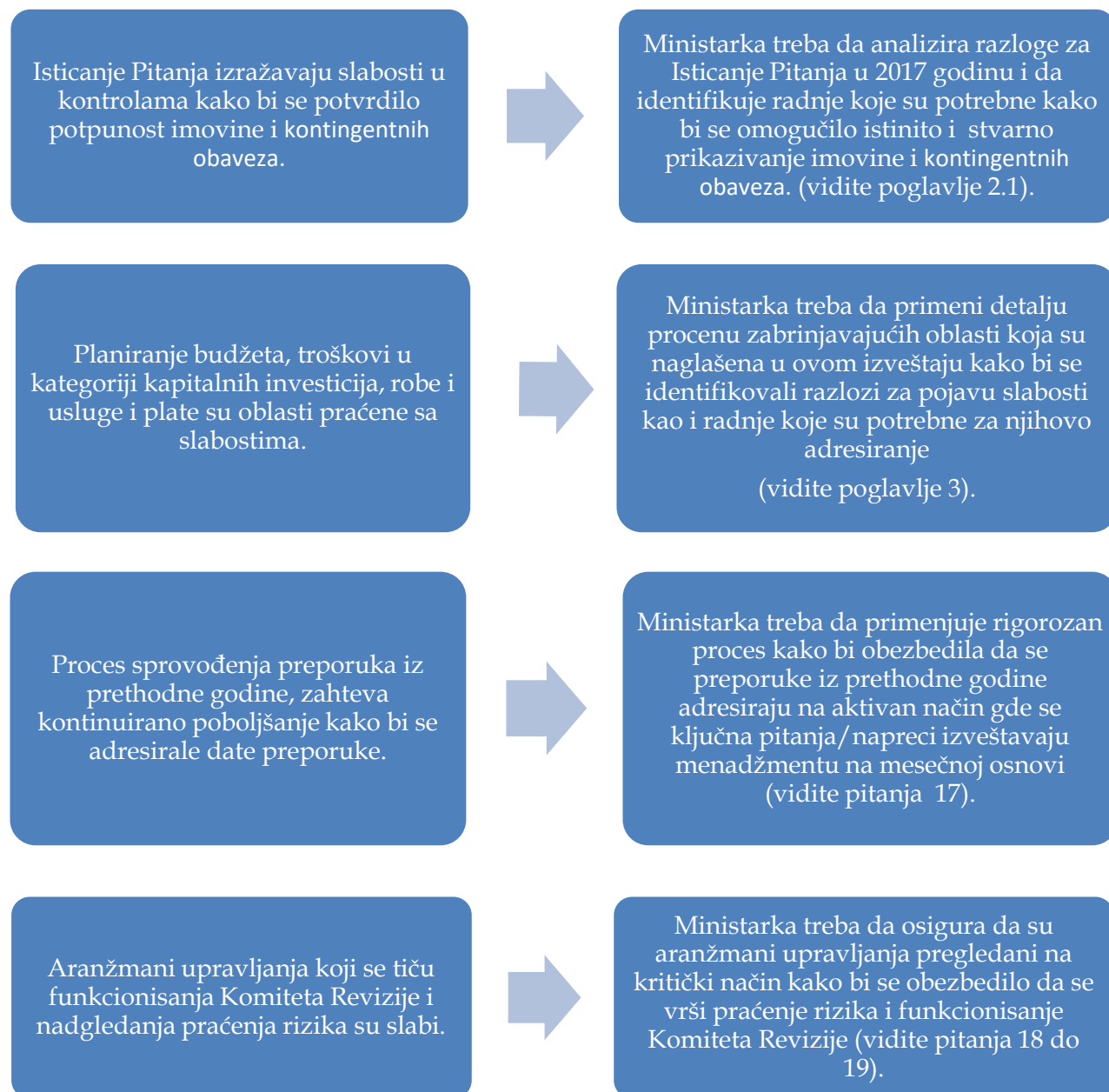
Isticanje Pitanja

Skrećemo Vam pažnju na činjenicu da registar imovine i obelodanjivanje kontingentnih obaveza u GFI-u nisu potpuna.

Za opširnije vidite Odeljak 2.1 ovog Izveštaja.

Dodatak I, objašnjava različite vrste mišljenja koja se primenjuju od strane Nacionalne Kancelarije Revizije.

Glavni zaključci i preporuke

Odgovor Ministarke – revizija 2017

Ministarka, je uzeo u obzir i složio se sa detaljnim nalazima i zaključcima revizije i založio se da će sprovesti date preporuke.

1 Delokrug i metodologija revizije

Uvod

Nacionalna Kancelarija Revizije (NKR) je odgovorna za obavljanje revizije regularnosti koje uključuje pregled i procenu finansijskih izveštaja i ostalih finansijskih podataka, kao i davanje mišljenja :

- Da li finansijski izveštaji daju pravilan i istinit prikaz finansijskih računa i pitanja za period revizije;
- Da li su finansijski podaci, sistemi i transakcije u skladu sa važećim zakonima i pravilnicima:
- O usaglašenosti funkcija unutrašnje kontrole i unutrašnje revizije; i
- O svim pitanjima koje proističu iz ili se tiču revizije.

Preduzeti rad revizije zasnovan je na proceni rizika za reviziju Ministarstva Životne Sredine i Prostornog Planiranja. Analizirali smo aktivnosti Ministarstva o tome do koje se mere možemo osloniti na menadžerskim kontrolama kako bi odredili nivo detaljnih testova, koji su potrebni za obezbeđivanje dokaza koji potkrepljuju mišljenje GR-a.

Odeljci u nastavku pružaju detaljniji sažetak nalaza naše revizije sa posebnim naglaskom na zapažanja i preporuke u svakoj oblasti pregleda.

Naši postupci su uključili pregled unutrašnjih kontrola, sistema računovodstva, nadovezane supstancijalne testove kao i nadovezani aranžmani upravljanja do one mere koje mi smatramo potrebnim za efektivno obavljanje revizije. Nalazi revizije se ne trebaju smatrati kao sveobuhvatno odslikavanje svih slabosti koje mogu postojati, ili svih poboljšanja koje se mogu izvršiti na sistemima i postupcima koji su delovali.

2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje

Uvod

Naš pregled Godišnjih Finansijskih Izveštaja (GFI-a) uzima u obzir usaglašenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija koje su predstavljene u GFI-a. Uzima se takođe u obzir izjava koja je data od strane Glavnog Administrativnog Službenika (GAS) i Glavnog Finansijskog Službenika (GFS), kada se GFI dostavljaju Ministarstvu Finansija.

Izjava o predstavljanju GFI uključuje izvestan broj tvrdnji u vezi usaglašenosti sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacija u okviru GFI-a. Ove tvrdnje imaju za cilj da pružaju sigurnost Vladi da su im pružene sve relevantne informacije radi osiguranja da se može preduzeti postupak revizije.

2.1 Mišljenje Revizije

Ne-modifikovano mišljenje sa isticanjem pitanja

Revidirali smo finansijske izveštaje Ministarstva Životne Sredine i Prostornog Planiranja za godinu završno sa 31 Decembrom 2017, koji uključuju izveštaj prijema i isplata u gotovom novcu, izveštaj o izvršenju budžeta kao i obelodanjivanje i drugi prateći izveštaji..

Prema našem mišljenju, Godišnji Finansijski Izveštaji za godinu završno sa 31 decembrom 2017, predstavljaju pravilan i istinit prikaz u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor (prema računovodstvu zasnovanom na gotovom novcu), Zakonom br. 03/L-48 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama) i Uredbom MF, Br. 01/2017 o Godišnjem finansijskom izveštavanju budžetskih organizacija.

Osnova za Mišljenje

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. Verujemo da su dokazi revizije koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za obezbeđivanje osnove za naše mišljenje.

Isticanje Pitanja

Skrećemo Vam pažnju na činjenicu da;

- Član 110 Zakon o Vodama Br. 04/L-147 određuje da sve površine zemljišta i objekata i vodne opreme određene kao vlasništvo za vode, trebaju se registrovati kao javno

vlasništvo, unutar roka od dvanaest (12) meseci, od dana stupanja na snazi ovoga Zakona. Ovaj zakon je na snazi od dana 29.04.2013. Ministarstvo još ne poseduje registar svih vodenih imovina. Ovaj nalaz je takođe bio u izveštaju iz prethodne godine.

- MŽSPP je prikazao kontingentne obaveze u GFI u vrednosti od 1,322,684€. Za izabrane uzorke iz Registra Državnog Pravobranilaštva, primetili smo da MŽSPP za sedam sudskih predmeta u vrednosti od 1,643,969€ nije imao nikakve informacije i da iste nisu predstavljene u GFI-u. Ovo je dovelo do potcenjivanja kontingentnih obaveza.

Odgovornost Menadžmenta i osoba koje su odgovorne za Upravljanje i GFI

Generalni Sekretar Ministarstva Životne Sredine i Prostornog Planiranja e odgovoran za pripremu i tačno predavljanje Finansijskih Izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva na Javnom Sektoru – modifikovanog Finansijskog Izveštavanja na osnovu Računovodstva Gotovog Novca, takodj je odgovoran za unutrašnje kontrole koje menadžment ocenjuje kao potrebnim za omogućavanje pripreme finansijskih izveštaja bez materijalno pogrešnih prikazivanja koje su uzrokovane bilo usred prevare bilo usred greške. To uključuje primenu Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama).

Ministarka je odgovorna za obezbeđivanje praćenje procesa finansijskog izveštavanja Ministarstva Životne Sredine i Prostornog Planiranja.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naša je odgovornost da na osnovu naše revizije izrazimo mišljenje o GFI. Revizija je izvršena u skladu sa MSVIR. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da planiramo i izvršimo reviziju kako bismo stekli razumnu sigurnost o tome da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno pogrešna prikazivanja.

Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi mogu da utiču na odluke koje se donose na osnovu ovih GFI.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobijanja dokaza u vezi sa finansijskim informacijama i obelodanjivanjima u GFI. Izabrani postupci zavise od procene revizora, uključujući i procenu rizika od materijalno pogrešnih prikazivanja u GFI bilo da se ona pojavljuju usled prevare ili greške. Tokom procene rizika, revizor uzima u obzir unutrašnje kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskih izveštaja od strane entiteta, kako bi dizajnirao revizorske postupke koje su odgovarajući za okolnosti entiteta, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti unutrašnjih kontrola entiteta.

Revizija uključuje i procenu prikladnosti korišćenih računovodstvenih politika, opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane menadžmenta, kao i procenu prezentacije finansijskih izveštaja.

2.2 Usklađenost sa zahtevima za GFI i ostalim zahtevima za izveštavanje

Zahteva se da Ministarstvo Životne Sredine i Prostornog Planiranja(MŽSPP) izveštava u skladu sa određenim okvirom izveštavanja i sa ostalim zahtevima za izveštavanje. Mi smo uzeli u obzir:

- Usklađenost sa Pravilnikom MF. Br. 01/2017 o Godišnjem Izveštavanju od Budžetskih Organizacija;
- Zahteve ZUJFO br. 03/L-048 (sa izmenama i dopunama);
- Usklađenost sa Finansijskim Pravilom br. 01/2013 i br. 02/2013;
- Akcioni plan za adresiranje preporuka; i
- Zahteve Postupaka za Finansijsko Upravljanje i Kontrolu (FUK).
- Ostale zahteve (tromesečne izveštaje uključujući i deveto mesečne izveštaje, plan nabavke, i godišnji izveštaj potpisanih ugovora)

U kontekstu ostali zahteva za spoljno izveštavanje, nemamo nijedno pitanje da pokrenemo.

IZJAVA KOJA JE DATA OD STRANE MENDAŽMENTA MŽSPP-a

Imajući u vid gore navedeno, Izjava od strane Glavnog Administrativnog i Finansijskog Službenika, prilikom dostavljanja nacrta GFI-a Ministarstvu Finansija, može se smatrati tačnom osim nalaza kod isticanja pitanja koja su prikazana kod pod poglavlja 2.1 Mišljenje Revizije.

2.3 Preporuke u vezi sa Godišnjim Finansijskim Izveštajima

Za gore navedena pitanja daju se preporuke:

Preporuka 1 Ministarka, treba da obezbedi da je izvršena analiza za utvrđivanje razloga za Istanje Pitanja. Trebaju se preduzeti radnje za izradu jednog potpunog registra svih vodenih imovina, i zatim da se registriraju u registru imovine.

Preporuka 2 Ministarka, treba da obezbedi jačanje unutrašnjih kontrola za potpuno predstavljanje kontingentnih obaveza, i da saraduje sa Državnim Pravobranilaštvom za usklađivanje registra, kako bi se prikazale sve kontingentne obaveze.

3 Finansijsko upravljanje i kontrola

Uvod

Naš rad u vezi sa Finansijski Upravljanjem i Kontrolom (FUK), odražava detaljni rad koji je preduzet o sistemima prihoda i troškova u budžetskim organizacijama. Posebno je, u fokusu revizije bilo i upravljanje budžetom, pitanja nabavke, ljudski resursi kao i imovina i obaveze.

Zaključak o Finansijskom Upravljanju i Kontroli

MŽSPP uopšte, je uspostavio dobre kontrole u odnosu na svoje zakonske obaveze. U kontekstu finansijskih sistema, kontrole nad приходima su uglavnom snažne i primenjuju se na efektivan način – međutim kontrole u određenom nizu oblasti troškova zahtevaju dalje poboljšanje kako bi se sprečile nepravilnosti kod rashoda i neracionalna potrošnja. Glavne oblasti koje zahtevaju više poboljšanja su izvršenje budžeta za kapitalne investicije, upravljanje imovinom, upravljanje osobljem, i upravljanje obavezama.

3.1 Planiranje i izvršenje budžeta

Razmotrili smo izvore budžetskih fondova, potrošnju fondova kao i prikupljene prihode prema ekonomskim kategorijama. To je istaknuto na donjim tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ¹	2017 Izvršenje	2016 Izvršenje	2015 Izvršenje
Izvori Fondova:	49,121,434	41,503,647	40,267,136	38,172,422	38,126,445
Grant Vlade -Budžet	49,121,434	39,767,919	39,215,730	36,157,798	35,781,311
Finansiranje od pozajmljivanja	0	0	0	720,076	1,756,619
Spoljne donacije	0	1,735,728	1,051,406	1,294,548	588,515

Završni budžet u poređenju sa početnim budžetom ukazuje na jedno smanjenje od 7,617,787€. Ovo smanjenje je rezultat pregleda budžeta u vrednosti od 6,583,349€, smanjenje budžeta sa odlukom Vlade u vrednosti od 2,770,166€. Dok je bilo povećanja od spoljnih donacija u vrednosti od 1,735,728€.

MŽSPP je tokom 2017 godine potrošila 97% završnog budžeta, isto sa 2016 godinom. Međutim, vezano za korišćenje budžeta ispod se daju objašnjenja o trenutnom stanju.

¹ Završni Budžet – odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija

Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2017 Izvršenje	2016 Izvršenje	2015 Izvršenje
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama:	49,121,434	41,503,647	40,267,136	38,172,422	38,126,445
Plate i Dnevnice	2,095,821	1,978,299	1,976,772	1,984,177	1,817,788
Roba i Usluge	1,118,081	2,336,451	1,419,875	1,358,734	1,510,329
Komunalije	83,220	80,721	67,241	40,974	41,702
Kapitalne Investicije	45,824,312	37,108,176	36,803,248	34,788,537	34,756,626

Objašnjenja o promenama u budžetskim kategorijama su date u nastavku:

- Završni budžet za plate i dnevnice bio je manji za 117.522 € od početnog budžeta. Ovo smanjenje je rezultat smanjenja budžeta sa pregledom od 19,000€ i odlukom vlade za 107,465€. Iako je porasla na 8,944€ kao rezultat donacija Svetske Banke. Realizacija je bila 100% završnog budžeta;
- Za robu i usluge, završni budžet se povećao za 1,218.370€ u odnosu na početni budžet, dok je realizacija bila 61% završnog budžeta. Porast budžeta je rezultat spoljnih donacija u iznosu od 1,310.020€, dok je smanjenje budžeta odlukom Vlade iznosilo 91,650€. Razlog za tako nisku potrošnju je zbog toga šta su spoljne donacije projekti od nekoliko godina;
- Budžet za komunalije smanjen je za 2,499€ u poređenju sa početnim budžetom kao rezultat smanjenja budžeta odlukom vlade. Dok je realizacija za 2017 godinu bila 83% završnog budžeta; i
- Završni budžet za kapitalne investicije smanjen je za 8,716,136€ u poređenju sa početnim budžetom. Ovo smanjenje je kao rezultat smanjenja deficita budžeta za 6,470,200 € i odluke vlade od 2,662,701 €. Dok je povećanje budžeta za 416,764€ bilo rezultat spoljnih donacija. Realizacija kapitalnih investicija u 2017 godini iznosila je 99% završnog budžeta;

Pitanje 3 - Izvršenje Budžeta

Nalaz Za 2017 godinu, sa početnim budžetom u programu za javne investicije PJI-a, planirano je 80 kapitalnih projekata u ukupnom iznosu od 15,874,458€, ali s pregledom budžeta PJI-a, 19 projekata je uklonjeno u iznosu od 1,810,000 € kao rezultat njihovog ne izvršenja. Smanjenje budžeta nakon pregleda imalo je 17 projekata u iznosu od 5,277,065€. Među ovim projektima najveću budžetsku vrednost imao je projekat "Fabrika otpadnih voda u Peci" od 3,420,000€. Dok je u osam projekata došlo do povećanja od 1,837,050 €. Štaviše, korišćenje budžeta za kapitalne projekte (isključujući eksproprijacije) iznosilo je 8,158,771 €, dok je 55% budžeta ili 4,507,722€ potrošeno u poslednjem kvartalu godine.

Takođe, sa pregledom je došlo do smanjenja budžeta za eksproprijacije u iznosu od 1,248,185€. Iako je u ovoj kategoriji na kraju godine bilo neizmerenih obaveza u iznosu od 120,061,390€.

Rizik Neizvršenje planiranih kapitalnih projekata i značajne razlike između planiranja i potrošnje povećava rizik od ne ispunjavanja definisanih ciljeva ministarstva. Izvršenje budžeta na kraju godine ugrožava da se prevazilaze kontrole zbog prevelikog obima posla.

Preporuka 3 Ministarka, treba osigurati da se izrada budžeta zasniva na detaljnoj analizi svih faktora koji utiču na izvršenje budžeta bez ikakvih značajnih razlika između planiranja i trošenja sredstava. Takođe, mora osigurati da se budžet troši prema planu novčanih tokova.

3.2 Prihodi

MŽSPP za 2017 godinu je planiralo ostvariti prihode u iznosu od 922,000€, ali je uspeo prikupiti 644,262€ ili 70% planiranih prihoda. Uprkos ovom nivou prikupljanja u odnosu na prethodnu godinu, imamo povećanje prihoda od 6%. Prihodi se ostvaruju iz dozvola, prihoda od korišćenja vode, prihoda od građevinskih dozvola, prihoda od prodaje usluga, opštinskih ekoloških dozvola itd. Ove prihode MŽSPP ostvaruje preko Departmana za vode, Departmana za zaštitu životne sredine, Departmana za prebivalište i Katastarsku Agenciju. Prikupljeni prihod se uliva u Budžet Kosova i ne koristi se od strane Ministarstva.

Tabela 3. Sopstveni prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2017 Prijemi	2016 Prijemi	2015 Prijemi
Sopstveni prihodi	922,000	922,000	644,262	609,575	686,399
Ukupno	922,000	922,000	644,262	609,575	686,399

Pitanje 4 - Registracija prihoda u ne adekvatnim kodovima

- Nalaz** I ove godine prihodi od prodaje, dozvola za ekološku saglasnosti i vodne dozvole evidentirane su u jednom ekonomskom kodu 50201 - Dozvole za pojedinačne i slobodne aktivnosti. Ovo se desilo zbog nedostatka kodova u ISFUK.
- Rizik** Registracija različitih prihoda u jednom ekonomskom kodu predstavlja nejasan odraz prihoda, otežava praćenje i utiče na donošenje pravih odluka od strane menadžera.
- Preporuka 4** Ministarka, u saradnji sa MF, treba pokrenuti otvaranje novih koda koji će omogućiti jedan jasan odraz prihoda MŽSPP-a.

3.3 Plate i dodaci

Plate i dodaci se isplaćuju putem jednog centralizovanog sistema kojim upravljaju MJU i MF. Međutim, postoji jedan niz kontrola koja posluju u okviru MŽSPP, koja se odnose na ovlašćenje platnog spiska, verifikaciju promena, pregleda budžeta za ovu kategoriju, usaglašavanje sa trezorom itd. Stoga je važno imati efektivne kontrole da bi se osigurali da su ove akcije u skladu sa opštim pravilima.

Pitanje 5 – Aplikacija različitih koeficijenta za iste pozicije

- Nalaz** Tokom upoređivanja baze podataka osoblja MŽSPP-a i Katastarske Agencije Kosova (KAK) za mesec decembar, identifikovali smo da je u nekim slučajevima² primenjena kompenzacija kod različitih koeficijenata za iste pozicije.
- Rizik** Ne usklađivanje koeficijenata i plaćanja službenika za iste pozicije utiče na kvalitet radova koje obavljaju službenici, oštećenja budžeta i postizanje ciljeva organizacije u celini.
- Preporuka 5** Ministarka, treba osigurati da se isplata službenika vrši prema opisu posla, čime se izbegava mogućnost različitih plaćanja za iste pozicije.

Pitanje 6 - Nedostatak dokaza o dolasku na posao

- Nalaz** Dana 11.01.2016 ukinuta je takozvana "Civilna zaštita" u skladu sa Briselskim Sporazumom dana 26 marta 2015 godine i Odlukom Vlade. U MŽSPP-u 38 službenika je bilo raspoređeno u različitim departmanima i Agencijama MŽSPP, za koje ministarstvo nije uspelo da osigura svoje kancelarije na severu zemlje. Ministarstvo nema dokaza da su ove kancelarije radile tokom 2017 godine. Ukupna vrednost bruto plata koje je ministarstvo platilo za 2017 godinu iznosilo je 164,021€.
- Nalaz** Nedostatak dokaza o dolasku na posao, riskira da se isplate za plata istaknu kao nepravilne i direktno utiče na smanjenje budžeta.
- Preporuka 6** Ministarka, treba osigurati da se dokaže odlazak radnika na poslu, tako da plaćanje radnika bude u skladu sa važećim zakonima.

² Pozicije: Službenik za informacije koeficijent 7 i 6; Vozač koeficijent 6 i 5; Profesionalni istraživač koeficijent.9, 8 i 7; Revizor koeficijent 15 i 7; Administrativni asistent koeficijent.6 i 5; Inspektor-koeficijent.8 i 7; Koordinator-koeficijent 9 i 8; Recepcionista koeficijent 6 i 5; Viši pravni službenik -koeficijent. 9 i 8; Službenik za održavanje kvaliteta vazduha-koeficijent 7 i 6.

3.4 Upravljanje osobljem

Upravljanje osobljem obuhvata sve akcije vezane za zapošljavanje, ugovore, obuku, promociju, odmor, itd. Testirali smo brojne uzorke kako bismo osigurali da su akcije preduzete u ovoj oblasti u skladu sa važećim propisima. Sledeći testovi su rezultat testova.

Pitanje 7 - Vršenje dužnosti preko zakonskog roka

- Nalaz** Prema Zakonu 037L-149 o Civilnoj Službi član 30 stav 4: U slučaju da ostane jedna slobodna pozicija u Civilnoj službi, vršilac dužnosti ne može se naimenovati na tu dužnost duže od tri (3) meseca. Identifikovali smo sedam slučajeva gde su službenici prekoračili zakonski rok držanja pozicije kao vršilac dužnosti počevši od dva meseca do tri godine.
- Rizik** Držanje pozicija sa vršiocem dužnosti duže od tri meseca riskira da institucija ne ispunjenje postignuti misiju i ciljeve ministarstva.
- Preporuka 7** Ministarka, treba osigurati da se poštovani zakonski rokovi u slučajevima pozicija sa vršiocem dužnosti i kroz postupak zapošljavanja kako bi se ispunile pozicije sa redovnim osobljem.

Pitanje 8 - Procedure zapošljavanja sa SPU-om

- Nalaz** MŽSPP tokom 2017 godine angažovala je 54 radnika sa Sporazumom o posebnim uslugama. U 15 slučajeva, zakonski rok od šest meseci je prekoračen i njihov rad se nastavlja samo putem zahteva od odgovarajućeg departmana. Dok su od njih 13 redovne pozicije (službenici za obezbeđenje, upravnici i zaštitnici prirode) i njihovo angažovanje sporazumom o posebnim uslugama se ne odnosi na određenog terenskog stručnjaka, već na pokrivanje sa redovnim pozicijama. Plaćanje ovih usluga vršeno je iz kategorije robe i usluga.
- Rizik** Sklapanje Sporazumom o Posebnim Uslugama za redovne pozicije i prevazilaženje zakonskog roka od šest meseci utiče na povećanje troškova ugovornih usluga.
- Preporuka 8** Ministarka, treba osigurati da zakonski rok za zaposlene sa Sporazumom o posebnim uslugama nije prekoračen i da se osigura da se takvi ugovori koriste samo za određene usluge, a ne za redovne pozicije.

3.5 Robe i usluge, kao i komunalije

Završni budžet za robe i usluge kao i komunalije u 2017 godini je bio 2,417,172€. Sa toga budžeta je potrošeno 1,487,116€. Ovi troškovi se tiču ugovorenih usluga, snabdevanje za kancelariju, troškovi za putovanja van zemlje, održavanje i popravke automobila, kao i troškova komunalije.

Pitanje 9 - Držanje otvorenog avansa tokom trajanja projekta

Nalaz Pravilo Trezora br. 01/2013 zahteva da registraciju u ISFUK treba da bude u skladu sa računovodstvenim kodova u kodovima za avans na robu, dok tokom cele godine treba dati obrazloženje zavisnosti od trendova realizacije projekta.

MŽSPP za sprovođenje projekta "Program životne sredine Kosova - PŽSK 2016-2020" je potpisao Sporazum o razumijevanju o nabavkama usluga u iznosu od 6,618,765 kruna sa švedskom kompanijom koja je imala ugovor sa SIDA-om. U sporazumu je predviđeno da će MŽSPP na početku projekta platiti avans u iznosu od 900,000 švedskih kruna (ili 94,906€), koji će ostati otvoren tokom celog projekta. Avansna uplata nije izvršena kodom za avanse, nego iz koda za ugovorne usluge (13460).

Iako su u završnom izveštaju projekta predstavljeni troškovi za aktivnosti koje se sprovode u skladu sa predviđanim budžetskim linijama, prateća finansijska dokumentacija (računi) nisu predstavljena i opravdani u MŽSPP.

Rizik Potpisivanje ugovora gde su predviđeni fiksni avansi ili otvoreni više od jedne godine, i njihovo plaćanje neadekvatnim kodom je u suprotnosti sa pravilima i stoga rezultira sa ne blagovremeno opravdanošću avansa i nepravilnog prikazivanja troškova.

Preporuka 9 Ministarka, treba osigurati da svi sporazumi ministarstva budu doneti u skladu sa pravilima trezora o potrošnji javnog novca, gde se avansi evidentiraju u odgovarajućim kodovima i isti na kraju godine budu opravdani sa pratećim dokumentima kako bi se osigurala prava prezentacija troškova.

3.6 Kapitalne Investicije

Završni budžet za kapitalne investicije je bio 37,108,176€. Sa toga budžeta je potrošeno 36,803,247€ ili 99% budžeta. Za ovaj trošak, oko 78% je za eksproprijaciju imovine dok je drugi deo za kapitalne projekte za uređenje i održavanje životne sredine.

Pitanje 10 - Potpisivanje ugovora kao- Javni okvirni ugovor

- Nalaz** U javnom okvirnom ugovoru "Unapređenje i Automatizacija Meteorološke Mreže" u iznosu od 39,831€, zahtevna jedinica ispravno je odredila količinu za snabdevanje. Iako je Kancelarija za nabavke imala tačne informacije o ovim snabdevanjima, razvila je procedure i potpisala je ovaj ugovor kao javni okvirni ugovor.
- Rizik** Postavljanje javnog ugovora kao javni okvirni ugovora omogućava nalog za snabdevanje +/- 30% od ukupne vrednosti ugovora, i riskira da se urade nepotrebne narudžbe.
- Preporuka 10** Ministarka treba osigurati da se postupak za javne okvirne ugovore razvija samo kada su ne znaju tačne količine koje će biti snabdevene tokom ugovorenog perioda.

Pitanje 11 - Upravljanje su finansiranjem MŽSPP-Opština

- Nalaz** MŽSPP u Sporazumom o razumijevanju o su finansiranju projekata sa opštinama prema članu 3 stav 3 ovih sporazuma - Obaveze MŽSPP navode: - MŽSPP određuje jednog službenika za praćenje vezano za projekat, koji prati projekta od početka do prekida ugovora i u trenutku kada uočava nepravilnosti ili nedostatke tokom izvršenja ugovora, obaveštava menadžmenta MŽSPP. U pet slučajeva smo primetili da nedostaje odluka MŽSPP-a da imenuje službenika za praćenje.
- Rizik** Nedostatak službenika za praćenje od strane MŽSPP-a za su finansiranje projekata omogućava da nepravilnosti ili nedostaci tokom sprovođenja projekta ne izveštavaju ministarstvu i povećaju rizik od nepropisnih plaćanja.
- Preporuka 11** Ministarka, treba osigurati da se za svaki sporazum određuje službenik za praćenje projekta, kako je predviđeno Sporazumom o razumijevanju, koji će pratiti projekat do završetka projekta.

3.7 Isplate za eksproprijaciju

MSPP je odgovorna za plaćanja u procesu eksproprijacije imovine. Ovi troškovi se izdvajaju iz izdvojenog budžeta za kapitalne investicije. Završni budžet za troškove eksproprijacije iznosio je 28,676,696€. Od njih je potrošeno 28,644,476 € ili oko 100% izdvojenih sredstava.

Procedure registracije ekspropisane imovine su regulisane Zakonom br. 03 / L-139 o eksproprijaciji nepokretne imovine (izmenjen/dopunjen Zakona Br. 03/L-2015). Dok se pitanje registracije nepokretne imovine sprovodi na osnovu AU br.18 / 2015 i da nadležne institucije za registraciju i regulisanje ekspropisane imovine su Opštinske Katastarske Kancelarije (OKK).

Pitanje 12 - Upravljanje procesom eksproprijacije

Nalaz MŽSPP poseduje elektronski sistem eksproprijacije (ESE) od 2013 godine, ali još nije funkcionalizovan i da se registracija podataka o eksproprijaciji nastavlja da se izvršava ručno (u Excel-u). Ovo je posledica ne-završetka operativnog uputstva za Elektronskog Sistema Eksproprijacije - ESE (izrađena od strane radne grupe, ali ne potpisan od strane generalnog sekretar MŽSPP-a). U ovaj proces su uključena dva ministarstva, MF i Ministarstvo Infrastrukture, koji nisu kooperativni u pogledu aplikacije ESE-a.

U 30 slučajeva u Sistem Katastarskih Informacija Zemljišta na Kosovu (SKIZK) nije registrovana napomena da su ove imovine u postupku eksproprijiranja, pošta su nedostajali registrirani podaci od strane Opštinske Katastarske Kancelarije za adekvatnu imovinu.

Rizik Ne funkcioniranje ESE, registracija podataka eksproprijacije u obliku Excel kao i nedostatak procedure za ovaj proces povećava rizik od grešaka i šteti kvalitet podataka. Isto tako, mogućnost neprekidnih promena (u Excel-u) može biti predmet neodgovornih promena. Štaviše, ne registracija u sistem od strane OKK-a za imovinu koja je u eksproprijaciji povećava rizik promene vlasnika imovine.

Preporuka 12 Ministarka, treba da koristiti odgovarajuće mehanizme za nastavak procesa do završetka i funkcionalizacije ESE-a, kao i operativnih smernica. Takođe, treba osigurati da je registrirano upozorenje u SKIZK za imovinu koja je u eksproprijaciji.

Pitanje 13 – Isplate preko sudskih odluka

Nalaz Preko sudskih odluka u 2017 godini izvršena su plaćanja u iznosu od 4,039,044€. Vlasnici su primali redovnu isplatu eksproprijacije, ali kao nezadovoljni cenom, podneli su tužbu protiv MŽSPP-a i izvršili su promene cena putem sudskih odluka. Za šest ispitanih slučajeva ovih isplata na osnovu sudskih odluka, MŽSPP-u je platila 87,346€ dodatni troškovi (za postupke izvršitelja 9,779€, za kamatu 75,852€ i druge administrativne troškove 1,715€).

Takođe, prema stavu 7 završne odluke Vlade spominje se da će Departman za eksproprijaciju u MŽSPP u roku od dvoje godine od dana stupanja na snagu ove odluke u potpunosti platiti iznos naknade za eksproprijaciju utvrđenu u odgovarajućoj odluci. Ekspropirirana opštinska imovina čija obaveza iznosi 12,999,014€ nije bila nadoknađena godinama uprkos zahtevu za naknadu štete.

Rizik Izvršenje plaćanja na osnovu sudskih odluka uzrokuje dodatne troškove za ministarstvo i utiče na poremećaj budžetske ravnoteže i povećava rizik da se planirani projekti ne realizuju.

Preporuka 13 Ministarka, treba osigurati da se analiziraju uzroci plaćanja putem sudskih odluka i da se iste prezentiraju MF kako bi se omogućila stvarna procena imovine koja je predmet eksproprijacije.

Pitanje 14 – Registracija u ne adekvatnim kodovima eksproprijacije

Nalaz Sva izvršena plaćanja za eksproprijaciju zemljišta tokom 2017 godine u ukupnom iznosu od 28,644,476€ zabeležena je u kodu 31220 (regionalna izgradnja puteva) i u kod 31210 (izgradnja autoputeva), dok je tačan kod za njihovu registraciju 32100-Zemlja.

Rizik Registracija troškova u neadekvatne kodove povećava rizik od neispravnog predstavljanja troškove, sa efektom nepravilnog prikazivanja troškova na GFI.

Preporuka 14 Ministarka, treba osigurati da službenik za troškove izvrši odgovarajuću klasifikaciju troškova prema računovodstvenom planu, i da se troškovi evidentiraju u odgovarajućim kodovima.

3.8 Kapitalna i ne kapitalna imovina

Neto vrednost kapitalne imovine iznad 1,000€ prikazane u GFI-u je 215,911,996€, vrednost ne-kapitalne imovine ispod 1,000€ je 672,754€, a vrednost zaliha je 35,240€. Pored pitanja kod Poglavlja 2.1 (Isticanje pitanja), identifikovali smo pitanja kao u nastavku:

Pitanje 15 - Ne inventarizacija imovine

- Nalaz** Na osnovu zahteva Pravilnika MF-br.02 /2013, Generalni Sekretar je osnovao komisiju za inventarizaciju imovine. Ova komisija nije izvršila inventarizaciju ne finansijske imovine.
- Rizik** Nedostatak inventara imovine sprečava upoređivanje registra imovine sa stvarnim stanjem stvari, sprečava identifikaciju imovine i povećava rizik od zloupotrebe, gubitka ili otuđenja
- Preporuka 15** Ministarka, mora osigurati da komisija za inventarizaciju imovine obavlja dužnosti utvrđene članom 19 pravilnika o upravljanju imovinom.

3.9 Potraživanja

Vrednost računa potraživanja GFI-a 2017 godine iznosila je 1,189,245€ što odražava povećanje ovih računa za 203,190€ u odnosu na 2016 godinu. Ovi računi potiču od taksi koje EO-e trebaju platiti, i koji su uglavnom korisnici voda. MŽSPP je preduzeo administrativne i sudske akcije za prikupljanje ovih računa.

Preporuka

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

3.10 Neizmirene obaveze

Izveštaj neizmirenih obaveza prema snabdevačima je na kraju 2017 godine je bio u iznosu od 120,745,011€. Ove obaveze su prenete za isplatu u 2018 godini. Struktura ovih obaveza obuhvata: Završne odluke o eksproprijaciji u iznosu od 120,061,390€, kapitalne investicije u iznosu od 515,785€, roba i usluga u iznosu od 167,836€.

Pitanje 16 – Ne potpuno izveštavanje i kašnjenja u realizaciji isplata

Nalaz

Tokom revizije identifikovali smo pitanja kao u nastavku:

- Obaveze Ministarstva za eksproprijaciju zemljišta do kraja 2017 godine dostigle su vrednost od 120,061,390€. Ove neizmirene obaveze prevazilaze godišnji budžet ministarstva i direktno opterećuju budžet iz 2018 godine;
- Prema Finansijskom Pravilu 01/2013 MF - Potrošnja javnog novca, budžetska organizacija mora platiti svaki važeći račun za plaćanje u roku od 30 kalendarskih dana od prijema računa. U 10 slučajeva bilo je prekoračenje rok od 10 dana do 90 dana; i
- Iz plaćenog računa u 2018 godini (period januar- februara) za obaveze iz 2017 godine proizilazi da račun u ukupnom iznosu od 12,840€ nije predstavljena u izveštaju o obavezama iz 2017 godine. Dok su dva računa predstavljena u ukupnom iznosu od 10,760€ koje pripadaju obavezama iz 2018 godine.

Rizik

Visok nivo neizmirenih obaveza može ozbiljno ugroziti budžetski balans koji može biti predmet neposrednih izvršenja sudskim odlukama i dovesti ministarstvo u izuzetno tešku finansijsku situaciju u 2018 godini. Takođe, nepotpuni izveštaj o neizmirenim obavezama i prevazilaženje zakonskog rok za plaćanje obaveza može dovesti do gubitka računa i shodno tome MŽSPP neće imati blagovremene i pravovremene informacije u vezi sa prethodnim obavezama.

Preporuka 16

Ministarka, treba kritički pregledati stanje neizmirenih obaveza kako bi utvrdila neophodne mere za rešavanje identifikovanih pitanja i da se plaćanja vrše u rokovima utvrđenim finansijskim pravilima, i da se sve obaveze pravilno predstavljaju u izveštaj obaveza.

4 Napredak u sprovođenju preporuka

Naš izveštaj revizije za GFI-a MŽSPP za 2016 godinu, rezultirao je sa 18 glavnih preporuka. Ministarstvo je pripremlilo Akcioni Plan gde se predstavlja način kako će se obratiti date preporuke.

Do kraja naše revizije za 2017 godinu, od 18 datih preporuka u 2016 godini, sprovedene su devet preporuke, šest su u procesu a tri još uvek nisu adresirane. Takođe iz 2015 godine su prenete i 15 preporuke, od njih sedam je adresirano, pet su u procesu sprovođenja, i tri su ne adresirane. Dok preporuke iz 2016 godine i prethodni godina, iste nedostatke ponavljaju i u 2017 godini. Za detaljniji opis preporuka i način kako su adresirane pogledajte Dodata II.

Pitanje 17 - Sprovođenje preporuka iz prethodne godine i godine pre nje

Nalaz Zbog slabog upravljanja postupkom i zbog nedostatka formalnog nadzora sprovođenja preporuka GR-a, sproveden je samo jedan deo preporuka iz prethodne godine i onih koje su prenete od ranije.

Rizik Kontinuirane slabosti menadžerskih kontrola i ostalih kontrola u ključnim finansijskim sistemima, rezultirali su:

- Slabim planiranjem budžeta u oblasti kapitalnih investicija; i
- Slabosti u upravljanju imovinom, praćenje projekata i u upravljanju osobljem.

Preporuka 17 Ministarka, treba osigurati da je sproveden akcioni plan, koji tačno utvrđuje vremenske rokove za sprovođenje preporuka GR-a, sa identifikovanim odgovornim članovima osoblja.

5 Dobro upravljanje

Uvod

Dobro upravljanje podrazumeva osnovna načela polaganja odgovornosti, efektivnost kontrola, upravljanje rizicima, nezavisnost unutrašnje revizije, koordinaciju NKR a unutrašnjom revizijom i dobrim upravljanjem javnom imovinom.

Ključna pokazatelj u podršci efektivnog upravljanja je i sprovođenje preporuka revizije jer to pokazuje do koje mere menadžment preuzima radnje za poboljšanje postojećih procesa i kontrola. Nivo ispunjavanja zahteva FUK od strane budžetskih organizacija se nadzire i preko popunjavanja kontrolnih spiskova samo-ocenjivanja koji se popunjavaju od strane svih budžetskih organizacija, a na kraju godine se podnose Ministarstvu Finansija. Posebne oblasti našeg pregleda u vezi sa dobrim upravljanjem bile su i proces polaganja odgovornosti i upravljanje rizicima, dok su ostale komponente tretirane u okviru gore navedenih poglavlja ili pod-poglavlja ovog izveštaja.

Opšti zaključak o upravljanju

Postoji određeni broj slabosti upravljanja unutar MŽSPP, posebno u vezi sa polaganjem odgovornosti, upravljanjem rizikom kao i o kvalitetu menadžerskog izveštavanja. Efektivan odgovor prema preporukama revizije kao i delovanje kvalitetnog sistema unutrašnje revizije su uspostavljene, osim Komiteta Revizije, koji nije izvršio radove kao šta se zahteva sa administrativnim uputstvom br.11/2010 o Osnivanju i Funkcionisanju Komiteta Revizije.

MŽSPP ima dve podređene agencije, Katastarsku Agenciju kosova (KAK) i Agenciju za Zaštitu Životne Sredine (AZŽS), ali samo KAK ima odvojen platni sistem i priprema finansijske izveštaje koji su konsolidovani u finansijske izveštaje MŽSPP-a.

MŽSPP je razvila matricu mogućih rizika prema zahtevima FUK-a, uključujući identifikaciju, procenu i upravljanje rizicima, ali nije bio potpisan od strane GS, a nije bilo izveštaja o praćenju upravljanja rizikom.

Kontrole su bile slabe o upravljanju imovinom, upravljanju osobljem, upravljanju realizaciji kapitalnih projekata i upravljanju imovinom.

Šta se tiče izveštaja samo-ocenjivanja, MŽSPP je blagovremeno dostavio u Ministarstvo Finansija.

5.1 Sistem unutrašnje revizije

Jedinica Unutrašnje Revizije (JUR) deluje sa tri člana osoblja – Direktorom JUR i sa dva revizora. JUR je odobrila godišnji plan revizije od strane Ministarke i Komiteta Revizije, ovaj plan je osnivan na strateškom planu. Za 2017 godinu je planirala da izvrši sedam revizija koje su pripadale oblastima visokog i srednjeg rizika. Do kraja godine je izvršila sve planirane revizije.

Pitanje 18 – Slabo funkcionisanje Komiteta Revizije

Nalaz Tokom 2017 godine, Komitet Revizije je održao dva radna sastanka, od njih četiri šta se zahteva prema Administrativnom uputstvu 11/2010 o osnivanju i funkcionisanju Komiteta Revizije. Od zapisnika se primećuje da je dodan rad JUR-a, ali su zapisnici generalizovani. Komitet za reviziju još nije sastavio svoj statut koji zahteva AI 11/2010 član 4, tačka 1.14 o uspostavljanju i funkcioniranju AC u sektoru entiteta.

Dok za dva izveštaja UR-a, revidirane jedinice nisu pripremile akcioni plan za sprovođenje preporuka.

Rizik Nedostatak kontrola od strane KR-a smanjuje efikasnost Sistema Unutrašnje Revizije u celini. Takođe, izrada Statuta AK-a dovodi do ne jasnog definisanja procedure, nadležnosti i postupke izveštavanja kako bi pružila podrška menadžmentu. Nadalje, nedostatak akcionog plana za sprovođenje preporuka od strane revidirane jedinice može dovesti do nastavka identifikovanih slabosti.

Preporuka 18 Ministarka, treba osigurati da je izrađen statut Komiteta Revizije, koji osigurava potpuno funkcionisanje KR. Komitet treba da pregleda rezultate unutrašnje revizije i aktivnosti preduzete od strane menadžmenta u vezi sa preporukama unutrašnje revizije. Takođe treba da osigura da su pripremljeni svi akcioni planovi za sprovođenje preporuka.

5.2 Menadžersko izveštavanje, polaganje odgovornosti i upravljanje rizikom

Iako je menadžment primenio niz unutrašnjih kontrola da bi obezbedio da sistemi funkcionišu kako treba, primetili smo da su primenjene mere slabe i ne efektivne te da ne omogućuju efektivna i blagovremen odgovor prema identifikovanim operativnim problemima.

MŽSPP ima dve podređene agencije, Katastarska Agencija Kosova (KAK) i Agencije za zaštitu životne sredine (AZŽS), ali samo KAK ima podeljen platni sistema i priprema finansijske izveštaje koji su konsolidovani u finansijskim izveštajima MŽSPP-A. Sa odlukom bivšeg ministra, Vlada je usvojila novi pravilnik (QKR) br. 05 / 2017 o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u MŽSPP objavljenom dana 06.13.2017, u kojima je predviđena centralizacija isplata KAK-a. Ovaj pravilnik nije sproveden pošta je ministarka 23.10.2017, ukinula odluku bivšeg ministra sa ciljem ponovnog pregleda i razmatranja procesa reorganizacije i sistematizacije radnih mesta. Dana 21.11.2017 godine ministarka je donela novu odluku o osnivanju radne grupe za identifikaciju pitanja vezanih za reformu i reorganizaciju MŽSPP. Radna grupa je održala dva sastanka, ali još nije finalizovala koncepti dokument kroz koji su identifikuju pitanja vezana za reorganizaciju.

Pitanje 19 – Slabosti u upravljanju rizikom

Nalaz	MŽSPP je izradio potencijalnu matricu rizika prema zahtevima FUK-a, uključujući identifikaciju, procenu i tretiranje rizika, ali nije bio potpisan od strane GS, a nije bilo izveštaja o praćenju upravljanja rizicima.
Rizik	Nedostatak kontinuiranog praćenja rizika od strane menadžmenta, povećava rizik da identifikovani rizici ne budu upravljani ne pravi način.
Preporuka 19	Ministarka, treba osigurati da se neprekidno prati registar rizika od strane Ministarstva, kako bi smanjio uticaj rizika na prihvatljiv nivo.

**Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti provladava verzija na albanskom jeziku.*

Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR

(odlomak od MSVIR 200)

Vrsta mišljenja

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom "Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora".

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorskom izveštaju

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja. Revizori mogu dati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije koje se čini revizorskom mišljenju

152. Odluka o tome koja vrsta modifikovanog mišljenja je prikladna, zavisi od:

- prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije - što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji sadrže materijalno pogrešna prikazivanja ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, mogu sadržati materijalno pogrešna prikazivanja; i
- sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak II: Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne i ranijih godina

Komponenta revizije	Preporuke koje su prenete iz 2015 godine	Sprovedene tokom 2017 godine	U procesu sprovođenja tokom 2017	Ne sprovedene
1.GFI	Ministar treba da obezbedi da su postavljeni efektivni procesi da bi se potvrdilo da plan izrade GFI-a za 2016 godinu adresira sva pitanja koja se tiču usklađenosti. To takođe treba da uključujući pregled nacrt GFI od strane menadžmenta, sa posebnim fokusiranjem na oblastima sa visokim rizikom i/ili oblastima gde su u prethodnim godinama identifikovane greške. Izjava od strane GAS i GFS se ne treba dostaviti osim ako su prema nacrt GFI sprovedene sve potrebne kontrole		Preduzete su akcije za rešavanje pitanja kompatibilnosti koja su identifikovana u GFI, ali još uvek postoje određena pitanja koja treba rešiti.	
2.3 Preporuke iz prethodne godine	Ministar treba osigurati da je sproveden pregledani akcioni plan koji određuje tačne rokove za sprovođenje preporuka koje su date od strane GR, sa identifikovanim odgovornim osobljem i sa početnim fokusom na najznačajnije oblasti.		MŽSPP je pokazala posvećenost sprovođenju preporuka, ali njihova primena i dalje predstavlja izazov.	
2.5 Specifični pregledi upravljanja	Ministar treba osigurati da je delegirana direktna odgovornost za upravljanje rizikom kod jednog relevantnog direktora koji će osiguravati izveštavanje na mesečnoj osnovi kako bi se sprovedeli zahtevi u ovoj oblasti i rizici koji se upravljaju.		Preduzete su mere da delegiraju direktnu odgovornost menadžerima za upravljanje rizicima odgovarajućim službenicima, ali ne postoji izveštaj o praćenju upravljanja rizikom.	
3.5.2 Isplate za eksproprijaciju	Ministar treba osigurati primenu aktuelnog sistema SESH u najkraćem mogućem roku kako bi dobio veću sigurnost o upravljanju procesom eksproprijacije uključujući i izvršenje troškova za eksproprijaciju.			Ne sprovedeno.

	Ministar treba osigurati da će se nadoknađivanje eksproprijiranih imovina isplaćuje u zakonski predviđanim rokovima, u skladu sa relevantnim zakonima i odlukama vlade, te da se njihovo izvršenje vrši na hronološki način na osnovu aplikacija stranaka.		U nekim slučajevima je primenjena kamata za kašnjenja u isplati eksproprijacije. Međutim, u ovom procesu i dalje postoje izazovi.	
3.5.3 Plate i Dnevnice	Ministar treba da tokom angažovanja radnika za posebne usluge obezbedi sprovođenje pravila i da ta angažovanja ne prekorače pravilo trajanja do šest meseci i da čini napore da se radnici za redovna radna mesta angažuju preko platnog spiska. Da sa druge strane razmotri da za položaje izvršenja poslova za duže od tri meseci ukoliko nema zakonskih prepreka objavi slobodna radna mesta ispunjujući ih stalnim osobljem.			Ne sprovedeno.
3.7 Imovina i obaveze	Registrowanja renoviranja objekata kao imovine organizacije se treba izvršiti samo kod objekata čiji je zakonski vlasnik organizacija koja je to finansirala, u suprotnom kapitalizacija ovih troškova je nemoguća.			Ne sprovedeno.
3.7.3 Tretiranje dugova	Ministar treba osigurati da se zahtevi za budžetska planiranja vrše u skladu sa zahtevima za eksproprijaciju te da se nadoknade vrše na jedan hronološki način na osnovu datuma aplikacija i relevantnih vremenskih rokova. Mi takođe preporučujemo Ministarstvu da zajedno sa Ministrom Finansija razmotre mogućnost i potencijal prenošenja budžeta za eksproprijacije kod Ministarstva Finansija tamo gde se odlučuje o budžetu i vrednosti za eksproprijaciju. Izvršenje planiranja budžeta, procena imovina i procesiranje isplata sa istog nivoa odlučivanja bi moglo izbeći postojeće prepreke tokom procesa eksproprijacije. Između ostalog bi takođe i omogućilo tačnije planiranje budžeta naspram realnih potreba a doprinelo bi i kod tretiranja eventualnih žalbi u vezi sa procenom imovina.		MŽSPP je preduzeo mere ali nedostaju traženi rezultati.	

Komponenta revizije	Preporuke koje su data za 2016 godinu	Sprovedene	U procesu sprovođenja	Ne sprovedene
1 Finansijski izveštaji	Ministar treba osigurati da je izvršena detaljna analiza za utvrđivanje razloga za ponavljanje Isticanje Pitanja. Treba preduzeti akcije za adresiranje uzroka na sistematski i pragmatiski način da bi uklonili greške u izveštavanju obaveza i za osiguranje tačne procene kapitalnih imovina.		MŽSPP u saradnji sa KAK započeo proces registracije vodene imovine, identifikovanje svih imenovanja vodene imovine i u procesu je priprema digitalizovanih topografskih mapa.	
	Ministar treba osigurati da su postavljene efektivne procese da potvrde da plan izrade GFI 2016 adresira sva pitanja koja se odnose na usaglašenosti uključujući vremenske rokove i kvalitet. Ovo takođe treba da uključi pregled nacrt GFI-a od strane menadžmenta, sa posebnim fokusom u oblastima od visokog rizika i oblastima gde su identifikovane greške u prethodnim godinama. Izjava od strane Glavnog Administrativnog Službenika i Glavnog Finansijskog Službenika, treba dostavljati samo nakon detaljnog pregleda GFI-a od strane menadžmenta.		Preduzete su mere za poboljšanja, ali obelodanjivanje kontingentnih obaveza nije potpuna.	
2.1 Upravljanje	Ministar treba osigurati da je sproveden pregledani akcioni plan koji određuje tačne rokove za sprovođenje preporuka koje su date od strane GR, sa identifikovanim odgovornim osobljem i sa početnim fokusom na najznačajnije oblasti i tamo gde su preporuke ponovljene. Sistematsko nadgledanje od strane menadžmenta je neophodna radi osiguranja efektivnog sprovođenja preporuka i unutar određenih rokova.		Neke preporuke u okviru upravljanja su sprovedene, ali sprovođenje svih preporuka i dalje predstavlja izazov.	

2.2 Kontrolna lista samo-ocenjivanja	Ministar treba osigurati da je pregledan proces popunjavanja kontrolne liste samo-ocenjivanja i da je izvršeno adresiranje oblasti sa slabostima na pro aktivan način. Treba primeniti formalni mehanizam za potvrđivanje tačnosti kontrolne liste i osiguranja prateće dokumentacije.	Sprovedeno		
2.3 Specifični pregledi upravljanja	Ministar treba da osigurava da je izvršen pregled radi određivanja forme finansijskog i operativnog izveštavanja kod visokog menadžmenta, od koga se zahteva da podržava efektivno upravljanje delatnosti i da osigurava da je uspostavljeno adekvatno rešenje do 1 Oktobra 2017.	Sprovedeno		
2.3 Specifični pregledi upravljanja	Ministar treba da osigurava pregled postojećih procesa odgovornosti i izveštavanja od strane izvršnih agencija i da uspostavi poboljšane aranžmane radi postizanja specifičnih ciljeva do 1 Oktobra 2017. Sve promene u organizacionoj strukturi treba izvršiti kroz formalnih procesa i traženih odobrenja.	Sprovedeno		
2.4 Sistem unutrašnje revizije	Ministar treba osigurati efektivno komuniciranje sa Komitetom Revizije kako bi postigao maksimalnu korist od aktivnosti unutrašnje revizije. Komitet Revizije treba da pregleda na kritičan način planove (da bi potvrdio da se one osnivaju na rizik i pružati zahtevanu sigurnost od menadžmenta) i rezultate unutrašnje revizije i razlozi za razlike u platama revizora i njihovo adresiranje. Takođe treba da pregleda preduzete akcije od strane menadžmenta u vezi sa preporukama revizije.		I ove godine za dva izveštaja nije pripremljen akcioni plan za sprovođenje preporuka.	

3.1 Planiranje i realizacija budžeta	Ministar treba osigurati da se sistematski pregleda budžetska performansa na mesečnom nivou i da ovaj pregled identifikuje i adresira prepreke za realizaciju budžeta na planiranom nivou. Tamo gde su netačne pretpostavke početnog budžeta, trebalo bi da se odražava u potpunosti na položaju završnog budžeta i na planiranja za naredne godine.		Postoje promene u poređenju sa planom toka novca i troškova.	
3.3 Prihodi	Ministar treba da ojača kontrole nad upravljanju prihoda radi osiguranja da se svi prihodi registruju na adekvatnim kodovima u ISFUK u potpunom skladu sa planom računovodstva i Finansijskom Uredbom 03/2010 o prihodima.			Ne sprovedeno.
3.1.3 Robe i usluge, i komunalije	Ministar treba osigurati da se svi zakonski zahtevi o porezima na lični dohodak sprovode u potpunom skladu sa Zakonom u cilju ispunjenja obaveza MŽSPP-a kao poslodavca.	Sprovedeno		
3.1.3 Robe i usluge, i komunalije	Ministar treba da preispita zašto zahtevi nabavke za robe i usluge nisu sprovedene i da ojača kontrole nabavki za osiguranje potpune usklađenosti sa zakonskim zahtevima i adekvatnu vrednost za potrošeni novac.	Sprovedeno		
3.1.4 Kapitalne investicije	Ministar treba da razmotri dizajn kontrole za kapitalne investicije i da ojača iste radi osiguranja potpune usaglašenosti sa zakonskim zahtevima nabavke i isplata. Svi projekti treba da se primaju od strane stručnih komisija i treba da se sprovode zadržavanje novca u cilju sprečavanja niskog kvaliteta radova i potencijalnih finansijskih gubitaka.	Sprovedeno		

3.1.4 Kapitalne investicije	Ministar treba da osigurava da planiranje projekta podleže realnoj analizi kapaciteta organizacije za upravljanje projekata u skladu sa početnim planovima i zakonskim zahtevima. Kontrole u planiranju i upravljanju projekata treba da se ojačaju za prevazilaženje identifikovanih izazova u cilju postizanja ciljeva ministarstva unutar vremenskih rokova i planiranih prihoda. Usklađivanje priliva novca sa planiranjem projekta je neophodan za adresiranje adekvatnog upravljanja finansijskog i fizičkog napretka kapitalnih projekata.	Sprovedeno		
3.1.5 Isplate za eksproprijaciju	Ministar treba da razmotri razloge neokončanja operativnog uputstva za korišćenje ESE-a i pojavljivanja grešaka u elaboratima eksproprijacije za identifikaciju potrebnih akcija za njihovo adresiranje. Operativno uputstvo i procedure za proces eksproprijacije treba finalizovati i sprovesti do 1 Oktobra 2017. Istovremeno, treba da se izradi akcioni plan za osiguranje da će se eliminisati sve greške u elaboratima eksproprijacije i iste će se registrovati na sistemu radi sprečavanja dvostrukih nadoknada i potencijalnih finansijskih gubitaka Ministarstva.			Ne sprovedeno
	Ministar treba da ojača kontrole u vezi sa izvršenjem isplata kako bi osigurao da se sve isplate izvrše u potpunom skladu sa važećim finansijskim pravilima. Razlozi za zakašnjenja treba identifikovati i adresirati radi sprečavanja izvršenja isplata iz sudskih/izvršnih postupaka koji mogu rezultirati dodatnim troškovima za ministarstvo.		Identifikovani su slučajevi ostvarivanja prava kroz proces izvršenja.	
3.1.6 Zajednička pitanja za robe i usluge i kapitalne investicije	Ministar treba da ojača finansijske kontrole i nabavki u upravljanju ugovora odnosno poštovanja vremenskih rokova. U slučajevima zakašnjenja treba primeniti sve kazne u potpunom skladu sa uslovima ugovora.			Ne sprovedeno

3.1.6 Zajednička pitanja za robe i usluge i kapitalne investicije	Ministar treba osigurati da svi prijemi robe i usluge obavljaju preko komisije imenovane od strane menadžmenta kako bi potvrdili adekvatan kvalitet i količinu nasuprot vrednosti za potrošeni novac i radi osiguranja potpune saglasnosti sa zahtevima finansijskih pravila	Sprovedeno		
3.2 Imovina	Ministar treba da analizira razloge koji su izazvali ne povratak imovina i/ili njihovo korišćenje bez relevantnih ovlašćenja. Kontrole treba ojačati kako bi se osiguralo potpunog sprovođenja zakonskih akata u korišćenju imovine. Ministar treba da pokrene administrativne procedure i/ili sudske za ne vraćenu imovinu i da osigura da se vrate do 1 oktobra 2017.	Sprovedeno		

Dodatak III: Pismo potvrdjivanja

REPUBLIKA KOSOVA - REPUBLIC OF KOSOVO ZYRA KOMBËTARE E AUDITIMIT NACIONALNA KANCELARIJA REVIZIJE / NATIONAL AUDIT OFFICE					REPUBLIKA E KOSOVES - REPUBLIKA KOSOVA - REPUBLIC OF KOSOVA QEVERIA E KOSOVES - VLARA KOSOVA - GOVERNMENT OF KOSOVA MINISTRIA E MJEDISIT DHE PLANIFIKIMIT HAPËSINOR MINISTARSTVO SREDNE I PROSTORNOG PLANIRANJA MINISTRY OF ENVIRONMENT AND SPATIAL PLANNING		
DOKUMENTI I PËRSHKËRITJES DOKUMENTI I PËRSHKËRITJES DOKUMENTI I PËRSHKËRITJES 27.06.2018					Nr. Dokumentit / Doc. No. 03	Nr. Fletëve / No. Pages 47	Nr. Prokurimit / Proc. No. 1200
				Nr. Dokumentit / Doc. No. 01	Nr. Fletëve / No. Pages 3813/8	Data / Date 27.06.18	

Republika e Kosovës
 Republika Kosova - Republic of Kosovo
 Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor
 Ministarstvo Sredne i Prostornog Planiranja
 Ministry of Environment and Spatial Planning

Zyra e Sekretarit të Përgjithshëm / Kancelarija Opšti Sekretara / Office of the General Secretary

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me të gjeturat e Auditorit të Përgjithshëm në Raportin e auditimit për vitin 2017 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të Ministrisë së Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2017 (në tekstin e mëtejshëm "Raporti");
- pajtohem me të gjeturat dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për implementimin e tyre.

z. Arben Çitaku
 Sekretar i Përgjithshëm - Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor
 Data: 27.06.2018, Prishtinë,